

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ЗВАНИЧНИ ЛИСТ ОПШТИНЕ БЕОГРАДСКЕ

Год. XVII.

НЕДЕЉА 5. СЕПТЕМБРА 1899.

Број 32.

ИЗЛАЗЕ НЕДЕЉНО ЈЕДАН-ПУТ

ПРЕТПЛАТУ ВАЉА СЛАТИ УПУТНИЦОМ НА ОПШТИНСКИ СУД
А СВЕ КОРЕСПОНДЕНЦИЈЕ НА УРЕДНИКА

ЦЕНА:

За Србију на годину . . . . . 6 динара
на пола године . . . . . 3 „
За стране земље на годину . . . . . 9 „

РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ

НЕПЛАЋЕНА ПИСМА НЕ ПРИМАЈУ СЕ

ГРАЂАНСТВУ БЕОГРАДСКОМ.

Друштво за улепшавање Палилушког краја „Милошевац“, поднело је општини београдској молбу, да се за палилушки крај отвори пијаца за дневне намирнице. Одбор је општински у седници својој од 14 августа ове год. АБр. 5795, а на основу чл. 13. тач. 6. зак. о устројству општина и општинских власти решио, да се питање о отварању пијаце за дневне намирнице за палилушки крај изнесе општинском збору на решење.

Суд општине београдске, на основу овога решења одбора општинског, с погледом на пропис чл. 13. тач. 6. члана 17, 18 и 19 зак. о устројству општина и општинских власти објављује, да ће се на дан

5. СЕПТЕМБРА 1899. ГОД.

ДРЖАТИ

ОПШТИНСКИ ЗБОР

ради решења питања о отварању пијаце за дневне намирнице за палилушки крај.

Ко од гласача буде за то, да се за палилушки крај отвори пијаца за дневне намирнице, гласаће „за“, а ко буде против тога, гласаће „против“.

На општинском збору пуноважно врши посао, ради кога је збор сазван онај збор гласача, који буде дошао на збор (чл. 18. зак. о устројству општина и општинских власти).

Сваки гласач на збору може само лично дати свој глас (члан 20 зак. општ.).

На општинском збору имају право гласа сви пунолетни чланови општине, који плаћају⁴ најмање потпуни грађански данак, који нису под туторством или старатељством, који нису под платом код другог у служби, или којима по прописима члана 16 овог закона право гласања не би било одузето (члан 14 зак. општ.).

Немају право гласа на општинском збору:

1. Они који су осуђени због злочинства, докле своја права не поврате, или кад су лишени грађанске части, за време пресудом одређено, као и они који су осуђени због преступа или иступа, које човека безчасте и јавни морал вређају, док н' прође година дана од дана извршене казне;

2. Који се налазе под кривичним ислеђењем за дела под 1. наведена;

3. Који су пали под стедиште за време док стедиште траје и док се не прогласе за невине;

4. Који су под полицијским надзором;

5. Који дугују Држави порезе више од оног полгођа у коме се збор држи (чл. 16. зак.).

Официри и војници стајаће војске не учествују у саветовању општинског збора (члан 15 закона).

Збор ће се држати у здању општинског суда. Збор за бирање почиње у 8 сати изјутра а бирачи могу долазити на збор тога дана ради бирања од 8 сати пре подне па до 12 сати у подне, и од 2 сата па до 5 сати по подне, у које ће време престати пуштање бирача на биралиште, али ће се примати глас од свију оних који буду на биралиште дошли до 5 сати по подне.

Извештавајући о овоме грађане београдске, суд их општински позива да на збор дођу и испуне своју грађанску дужност.

АБр. 6139

24. августа 1899 год.

Београд.

Деловођ,

Мих. М. Марјановић с. р.

Заступник

председника београдске општине

члан суда,

Стев. Ивковић с. р.

Београд, 31. Августа 1899.

Његово Величанство Краљ благоволео је одговорити на честитку заступника председника општине о Његовом имендану, овим брзојавом:

Заступнику председника београдске општине
БЕОГРАД.

Ниш, Двор 31. авг. 1899 г.

Мојим верним и драгим Београђанима благодарим од срца на добрим жељама, које Ми подносе о мом имендану.

АЛЕКСАНДАР.

Честитка заступника председника општине гласи:

ЊЕГОВОМ ВЕЛИЧАНСТВУ, КРАЉУ СРБИЈЕ

АЛЕКСАНДРУ I.

Ниш.

Грађани Краљевске Престонице хитају да о данашњем имендану Вашег Величанства поднесу у најдубљој понизности и поданичкој верности Вашем Величанству најискренија честитања и најсрдачније жеље за дуг и срећан живот Величанства на добро и величину Престола, Србије и српског народа.

Живео Краљ Александар I.

Живео Дом Обреновића.

ЗАСТУПНИК ПРЕДСЕДНИКА БЕОГР. ОПШТИНЕ,
ЧЛАН СУДА,

Стеван Ивковић.

О Б Ј А В А

Школски одбор, за град Београд, 26 јула ове године под Бр. 317 био је издао овакву објаву, која је штампана у 30 броју општ. новина.

С обзиром на број ђака у народним школама града Београда, а ради бржег и правилнијег набављања школских потреба за школе, школском одбору **потребна су четири књижара**, од којих ће управитељи школа набављати што треба

за школу и сиротне ђаке, и то: једна књижара за школе код Саборне Цркве, на Сави и Вежбаоници В. Женске Школе; друга књижара за школе на И. Врачару, Савинцу и З. Врачару са Топчидером; трећа књижара за школе на Теразијама и у Палилули; и четврта књижара за основну школу на Дунавском крају и за грађанску школу.

Који се од г.г. књижара жели примити ових набавака, позива се да до 20. Августа ове године поднесе оферт Школском одбору; са назначењем процента; који одбору нуди како за књиге и остали писаћи и цртаћи материјал, тако исто и за потрошне ствари (метле, свеће, креду и остало).

Како се у означеном року пријавио само један понуђач, то је школски одбор у данашњој својој седници решио, да понова позове књижаре, који би се хтели примити ових набавака, **да се с понудама јаве одбору до 20 септембра ове год.**

Бр. 349. Из седнице школског одбора за град Београд, 21. августа 1899. год.

РАД ОДБОРА ОПШТИНСКОГ

РЕДОВНИ САСТАНАК

19. Августа 1899. г.

Председавао заступник председника општине члан суда, г. Степа Ивковић; присуствовао члан суда, г. Коста Симић; од одборника били су: г.г. Голуб С. Јанић, Васа Николић, Ђока Тошић, Ђорђе Н. Соколовић, Трајко Стојковић, П. Петровић, Д-р Јов. Ђурић, Младен Николић, Ј. Алкалај, Д. Тадић, Трифун Ђорђевић, К. Н. Михаиловић и Јанаћ М. Јанковић.

I.

Прочитан је записник одборских одлука седнице држане 14. августа тек. год. и примљен је без измена.

II.

Заступник председника члан суда г. Степа Ивковић саопштава одбору, да је председник општине отишао на осуетво и да је од надзорне власти одређен он за заступника председника. Одбор је примио к знању

ово саопштење заступника председника општине.

ТРГОВИНСКИ ЦЕНТРИ И ДРУМОВИ

ПО
СРПСКОЈ ЗЕМЉИ

НАПИСАО
КОСТА Н. КОСТИЋ

(НАСТАВАК)

Поред уништења политичке слободе Французи оштетили су и онако слабу дубровачку трговину. Босански каравани (а од босанске трговине од вајкада имаху Дубровчани знамените приходе) не могаху више долазити на дубровачки трг. посо и друге трговине.¹⁾

Бечки Конгрес 1815. г. преда и Дубровник по Српски Народ злокобној Аустрији²⁾ и тиме се пад његов доврши. Од

1) Француски консул Давид у свом извештају своме министру од 4. Марта 1809. г. пише: „Босанци би нас врло радо видели истерани из Далмације, а особито из Дубровника. Они се бејаху навикли да примају годишње поклоне. По јевтину цену добиваху потребиту со. Дубровник им беше морско пристаниште, излаз њихове трговине, састанак њихових путника. Најнезнатији Турчин био је у Дубровнику дочекиван као неки кнез и ништа није плаћао за неко извесно време. Све су те користи изгубили по нашем завојевању.“ Споменик II. с. 70.

2) Макуш. Мат. с. 3.

тога времена емиграција Дубровчана постаје живљом. Дубровачки трговци са својим преосталим капиталима и индустријском вештином почињу одлазити на Јонска Острва, Малту, у Цариград, Гибралтар, па чак и у Ј. Америку. Тако је Дубровник прелазео у пустош.¹⁾

И којекако, Дубровник је све до окупације Босне имао неко трговинско занимање. На Плочама се држао трг три пута преко недеље. На тргу се виђаху разни хришћански и мухамедански каравани из Босне и Херцеговине. Ту се стицаху трговци, који се припремаху на пут у Мисир, Цариград, Трет²⁾. Али после злогласне аустријске окупације двеју чистих српских покрајина и када је босанска трговина, од које се Дубровник хранио, изведена на Метковић, Дубровник се очајно још дубље зарони у недогледну летаргију.....

„Данашњи Дубровник (од неколико хиљада становника) ситна је само слика старог Дубровника. Нестало је многих црква и дворова, порушена леже предграђа. Пусти стоје летњи дворци властелина. У полумртвилу животаре редовнички самостани, ови гробови и споменици мужева

1) Pouqueville, t. I. с. 47—48.

2) Kukuljević, Putne Uspomene с. 81.

III.

По прочитању акта управе вароши Београда и њених одељака Абр. 5941, 6046, 6044, 6045, 6043, којима се траже уверења о владању и имовном стању извесних лица

Одбор је изјавио

Да су му непознати: Анка Ковачевић звана „Рускиња“ распуштеница олд., Тодор Васић надничар на железничкој станици, Живка жена Јанка Петровића, кондуктера на трамвају, Таса Стојановић, бив. дијурниста мин. фин., Васа Милосављевић и Миле Савић, пиљари олд., Василија ж. Живка Ђорђевића, циганина олд., Михајло Илић, служитељ друштва Савинац, да је доброг владања и доброг имовног стања Гавра Пурић трговац.

IV.

По прочитању молбе Јелене удове пок. Живка Недељковића бив. професора, Ст. Бр. 2236, — одбор је изјавио мишљење:

Да се молитељици може издати тражено уверење о њеном породичном односу.

V.

Заступник председника позива одбор, да за извршење одборског решења Књ.бр. 503 односно сазива збора за решење питања о уставноме пијаце за палилулски крај одреди дан.

Одбор је одлучио,

Да се збор општински за решење питања о отварању пијаце за палилулски крај сазове на дан петог септембра тек. године.

VI.

По прочитању извештаја економног одељења Абр. 6293, којим извештава одбор, да многим зградама истиче рок закупа на дан 31 октобра тек год. које је општина држала за смештај својих одељења и школа, као и да је суд општински свима закуподавцима дати закуп одказао, — одбор је решио:

Да се распише стечај за набавку зграда за смештај судских одељења и основних школа.

VII.

По прочитању двају акта надзорника народних школа за град Београд Абр. 5867, 5985

славних с ума свога деловања. Кнежевски двор претворио се у стан аустријских чиновника; дворане великог и малог већа у тајне уреде, а у забитном куту лежи Роландов кип, символ градске слободе.¹⁾“ И Дубровачка Сињорија, некада богата, поносита, научена, — забринута због општег расула и вегетовања у некада славном граду Дубровнику, сећајући се старог свог гласа, славе и сјаја, не могући ништа против грубе силе државног ауторитета, — с неком меланхолијом и резигнацијом посматра себе и пре неког времена из своје племичке таштине подузима да целибатом утре сав свој корен, кад се већ нема наде у бољу будућност и повратак старе славе и слободе.²⁾ — — — — —

II. Трговински центри и друмови.

1. Трговински друм из Дубровника у Ниш.

Један од најзнатнијих трговинских друмова у Српској земљи, а и на Балканском Полуострву, био је пут који је водио

1) Јб. с. 77.

2) „Бранково Коло“ г. III. бр. 1. с. 340—341.

којима тражи веће просторије за грађанску школу, — одбор је решио,

Да се суд општински побрине, да све разреде грађанске школе смести у зградама дорћолске и палидулске школе, и да о учињеном извести одбор.

VIII.

По прочитању извештаја о држаној лицитацији за препокривање општинске зграде ГВр. 2047, — одбор је решио,

Да се ова лицитација одбаци и да се у место препокривања целе зграде ферцинкованим лимом, остави садањи покривач од бакра, који да се покрпи на поковареним местима.

ВАНРЕДНИ САСТАНАК

24. Августа 1899. год.

Председавао заступник председ. општ. члан суда г. Степа Ивковић; од одборника били су: г.г. Млад. Николић, С. Јоановић, Ив. Ивковић, Мих. Јовановић, Васа Николић, Стојан Пајкић, Милов. Милековић, Ј. М. Јанковић, Мих. С. Протић, Јаков Алкалај, К. П. Михаиловић.

I.

Заступник председника општине, саопштава одбору, да је Јован Ристић, бив. краљ. намесник, Председник Академије наука и т. д. и т. д. умро 23. августа тек. год. у 5 часова по подне и позива одбор да ода последњу пошту пок. Ристићу и да присуствује погребу, који ће се извршити сутра у 10 часова пре подне.

Одбор је општински

устајањем и са речима: слава Јовану Ристићу одао последњу пошту пок. Ристићу. Да при погребу учествује цео одбор корпоративно.

О Г Л А С

Пошто ни на дан 30 Августа тек. год. није се могла одржати лицитација издавања под закуп два општинска дућана у Дубровачкој улици испод Читаонице, то ће се поново на дан 27 Септембра тек. год. на лицу места држати јавна, усмена лицитација од 2 до 5 сати после подне за издавање под закуп ових дућана.

из Дубровника у Ниш преко Фоче и Новог Пазара. Овај се знаменити друм у споменицима и путописима назива *Дубровачким Друмом* (Via de Ragusi, Via Ragusina, le chemin de Raguse).

Знаменитост овога друма била је у томе: што је пролазио кроз најкултурније српске земље; што је имао веза са највнатнијим трговинским друмовима по Српској земљи. Овим је друмом највише процирала италијанска трговина и западна култура у Српску земљу, а, вероватно, преко Ниша и Видина у Влашку земљу и јужну Русију. Западњачки дипломатски курири и султанови татари, идући на запад, по највише су овим друмом пролазили.¹⁾

Дубровачки друм је ишао углавном преко многих развођа, планина; он није ишао и једном знатном српском долином. За време српског државног живота овај је друм државан у добром стању; али, доцније, турком нехатношћу каменитост и тегоба овога друма би увећана. Сви се путници Новог Века жале навеома рђаво стање овога друма.

Судбина овога знаменитог трговинског друма била је везана за Дубровник, од

Кауција се полаже при лицитацији у 120 динара.

Ближи услови могу се видети у канцеларији економног одељења суда општинског сваког радног дана за време канцеларијско, а празником од 9 до 11 сати пре подне.

Од стране Суда општине града Београда 1. Септембра 1899. год. АБр. 5929 у Београду.

О Г Л А С

Суд општине београдске, издаваће путем јавне, усмене лицитације следећа своја добра под закуп и то:

I. На дан 1 Октобра т. г. **плац у Сарајевској улици** више Краљеве вешернице.

II. На дан 5. Октобра т. г. **плац код чесме кнегиње Љубице.**

III. На дан 6 Октобра т. г. **плац у Господар Јевремовој (пређе Ивковој) улици.**

IV. На дан 7 Октобра т. г. **плац испод опште државне болнице у Кнез Милетиној улици.**

V. На дан 8. Октобра т. г. **плац (стари сењак) код фабрике палидрвца.**

VII На дан 22 Октобра т. г. **право на наплату Фијакериске таксе.**

Кауција се полаже при лицитацији и то: За имања под бр. I, II, III и IV по 20 динара, за имање под бр. V, 120, под бр. VI, 600 и под бр. VII 200 динара.

Страни поданици полажу дуплу кауцију.

Лицитација ће се обављати у канцеларији економног одељења Суда општинског у одређене дане од 2 до 5 сати после подне.

Ближи услови могу се видети у поменутој канцеларији сваког радног дана за време канцеларијско, а празником од 9 до 11 сати пре подне.

Од стране Суда општине града Београда 2. Септембра 1899 год. АБр. 6377. у Београду.

кога је и име добијао. Док је Дубровник цветао, њиме је струјила жива трговина. Када је Дубровник пао, њега више ни су узнемиравали топоти трговачких каравана. О њему су остали само историски спомени и успомене.

Из Дубровника је овај друм излазио на јужна градска врата звана *Плоча*,¹⁾ па је ишао све поред обале. Нешто јужно од Дубровника овај се пут делио, па један крак ишао у Нови а други преко планинског венца у Дубровачко село *Бргат* (у спом. *Bergato, Vergado Брџатъ, на Брџатъ*), на дубровачкој граници.²⁾

Царина. Према Бргату била је српска а доцније турска царинарница. То се место најпре звало *Леденице* а доцнији *Царина*.³⁾ Ово је место било знаменито, јер кроз-а-њ су највише Дубровачки трговци пролазили како у средњем тако и у Новом Веку. Млетачки врховни провидур назива Царину „la porta del traffico con la Turchia

¹⁾ Из Дубровника се могло сувим путем само на две капије. У Филипа де Диверзиса: „Quatuor eius (Ragusae) ianuac fortissimae, guarum duarum exitur vel intratur per terram, duabus vero aliis per mare.“ Макуш. Извешћ. с. 359.

²⁾ „Bergat, villaggio dello stato di Ragusa, sul confine della Turchia“. Путопис једног Дубровачког посланства од 1792 г. Engel с. 312.

³⁾ Н.-strassen с. 74.—Кнез Павле 1399 г. уведе царину „на Леденицахъ.“ Пуцић, Спом. к. I. с. 23.

О Г Л А С

Суд општине града Београда, на основу височајшег решења од 26 Јануара 1861. год. ВМ 199, издаваће на дан 28 Септембра тек. год. под закуп, **право продаје туцане кафе — тамиса** — у вароши Београду, а за време од 1. Јануара 1900, па до 31. Децембра 1902. год. т. ј. за три године дана.

Лицитација ће се држати у канцеларији економног одељења општинског Суда од 2 до 5 сати по подне.

Кауција се полаже при лицитацији у 600. динара. Страни поданици полажу дуплу кауцију.

Ближи услови могу се видети у поменутој канцеларији сваког радног дана за време канцеларијско а празником од 9 до 11. пре подне.

Од стране Суда општине града Београда 25 Августа 1899. год. АБр. 6172 у Београду.

О Г Л А С

Суд општине града Београда, издаваће на дан 4. Октобра тек. год. путем јавне усмене лицитације, под закуп **право узимања цубока** од оне стоке која се на општинској кланици буде клала а за време од 1. Јануара 1900 па до 31. Децембра 1902. год. т. ј. за три године дана.

Лицитација ће се држати у канцеларији економног одељења Суда општинског од 2 до 5 сати по подне.

Кауција полаже се при лицитацији у 3000. динара. Страни поданици полажу дуплу кауцију.

Ближи услови могу се видети у поменутој канцеларији сваког радног дана за време канцелариско, а празником од 9 до 11. сати пре подне.

Од стране Суда општине града Београда 27 Августа 1899 год. АБр. 6173. у Београду.

della città e stato Raguseo.“ (Врата трговине с Турском дубровачког града и државе.¹⁾ И данас постаје трагови негдашње царинанице и градића.²⁾

Под крај XVII. в. 1687 г. Млечићи заузеше од Турака Царину (као и Никшић, Прахово, Цетиње, Ровце, Мартиниће). Млетачки капетан замени турског емина и поче наплаћивати царину.³⁾ У Новембру 1690 г. Млечићи затворише пролаз кроз Царину Дубровчанима, који почеше одлазити у Турску преко Стона и Сланог.⁴⁾ Царину изгубише Млечићи 1701 г., али је у скоро, 1716. г. повратили и, на предлог споменутог Анђела Ема, допустише пролаз дубровачке трговине *сеп соли*.⁵⁾

Из Царине је пут ишао преко развођа у долину *Требишњице* и поред манастира *Дужега* и *Тердоша* одлазио у данашње *Требиње*.

Требиње. (К. Порф. η Τερβουίνια; Дукљ. Tribunia; у спом. Tribigna, Trebigne, Trebinje, Tribigno. Trebignia, Tribina, Трџиниџ; у путоп. Trébing, Tribigne.)

¹⁾ Rad k. LIV. с. 128.

²⁾ Чуцић. Годшњке к. XVI. с. 201.

³⁾ Rad k. LIV с. 71—72., 93., 111.

⁴⁾ Јв. с. 75., 90. Врховни млетачки провидур пише својој влади 7 Маја 1691 г. „Дубровчани терају трговину преко Стона Сланог Осонија Стравца Мало им је стало до Царина

⁵⁾ Јв. с. 128—129.

¹⁾ Путиници су из Дубровника у Цариград стизали за 7 дана, Дубровачка пошта за 20 а султанови курири за 3 дана. Rad k. LXII. с. 119.

О Б Ј А В А

По решењу господина Министра војног почеће ове године **набавка сена и сламе** у војеном сењаку у Београду куповином од народа, на дан 15. Јула ове године.

Комисија ће сено и сламу примати сваког дана од 7—12 сати пре и од 2—7 сати по подне и то само кад су лепа дани.

Цена је одређена сену 6 дин. а слами 2 дин. од сто кграма.

Примљено сено и сламу плаћаће комисија одмах по пријему.

У исто време објављује се, да ће се и пшеница и зоб за потребу војену куповати од народа на београдском житном тргу по пијачној цени.

Осим овога, сви грађани, који су од државе узели на зајам сена, сламе или пшенице имају ове године неизоставно вратити. Ово позајмљено сено и сламу примаће комисија такође у војеном сењаку у Београду, а пшеницу код проф. слагалишту у граду.

О овоме се извештају грађани ради знања и управљања.

Од суда општине београдске, 9. Јула 1899. год. у Београду АБр. 4968., 5283 и 5955.

ИЗВОД ИЗ ПРАВИЛА

о уређењу снача димњичарског

Члан 13.

Чишћење димњака вршиће се радним данима пре и после подне, и сваки без разлике дужан је допустити чишћење димњака.

Но ако је коме са извесних разлога немогуће допустити чишћење једнога дана, дужан је то без одлагања допустити другога дана у исто време.

Тако исто димњичар је дужан следовати на сваки позив за чишћење димњака, а нарочито за случај пожара.

Члан 16.

За чишћење димњака плаћају се ове таксе:

- а) за чишћење димњака цилиндар без разлике на спрат . . . 0.40 динара
- б) за чишћење димњака простог . . . 0.20 "
- в) " " " " на два спрата . . . . . 0.40 "
- г) за чишћење гвозденог шпархерда . . . . . 0.40 "
- д) за чишћење зиданог шпархерда . . . . . 0.40 "
- ђ) за чишћење зиданог шпархерда великог у гостионицима . . . . . 1.— "
- е) за чишћење фуруна с чунковима од два метра на више . . . 0.40 "
- ж) за чишћење фуруна с чунковима до два метра . . . . . 0.20 "
- з) за испљивање димњака . . . . . 1.50 "
- и) за чишћење типлова на печкарницама од типла . . . . . 0.20 "

Члан 17.

Таксе за чишћење димњака плаћају сопственици зграда, а за масе масени стараоци. Само у одсуству ових плаћају закупници (кпације).

Плаћање прописних такса обавезно је. У случају противљења, таксе ће наплатити полицијска власт без икаквог одлагања.

По наплати таксе димњичар је дужан сваком без разлике издати признаницу, у којој мора бити назначено: колико је и каквих димњака очишћено, на чијој згради, колико је наплаћено и ког је дана чишћење вршено. На полеђини признанице морају бити одштампане таксе из члана 16. правила.

Признанице морају бити снабдевене оригиналним потписом мајстора, који у дотичном рејону занат упражњава.

ТАКСЕ ЗА ИЗНОШЕЊЕ БУБРЕТА

За квартове: Савамалски, Теразијски, Варошки и Врачарски

- 1. Од собе и кухиње или мањег дућана са собом — — — — — 0.25 д.
- 2. Од две или три собе са кухињом или већег дућана са магазином — — — — 0.70 д.
- 3. Од четири или више соба са кухињом, од кафане са кухињом, од гостионице са кухињом без штале — — — 1.50 д.

За квартове: Дорђолеки и Палилулеки

- 1. Од собе и кухиње или мањег дућана са собом — — — — — 0.20 д.
  - 2. Од две или три собе са кухињом или већег дућана са магазином — — — — 0.60 д.
  - 3. Од четири или више соба са кухињом, од кафане са кухињом, од гостионице са кухињом без штале — — — 1.— д.
- Од суда општине београдске 28. августа 1892 год. АБр. 9449.

РАЗНЕ ОПШТИНСКЕ ТАКСЕ

I. Гробарина:

- а) Гроб за децу — — — — — 7.— д.
- б) Гроб за одрасле — — — — — 12.— д.
- в) Мала гробница — — — — — 555.52 д.
- г) Велика гробница III реда — — — — 998.93 д.
- д) Велика гробница II реда — — — — 1099.93 д.
- ђ) Велика гробница I реда — — — — 1684.57 д.

II. Пажњење помијара и нужника:

- а) Од кубног метра — — — — — 6.— д.
- б) Од акова — — — — — 0.30 д.

Турски географ Хаџи-Калфа Ђатиб Челебија спомиње у санџаку *Херсеку* (Херцеговини) место *Чербенице*.¹⁾ Ст. Новаковић мисли да је то Требиње.²⁾ То је свим вероватно, јер су Турци по белешци Ами Буја,³⁾ звали Требишњицу *Требенце*, а, по Викенелу,⁴⁾ Требиње — *Требенији*. Између *Требенице* и *Чербенице* је велика сличност у називу и Хаџи Калфа је, вероватно, Требиње назвао турским именом Требишњице.

Данашње своје име Требиње доводи од имена старе ерпске жупе *Требња*.

За време ерпског господства, особито у XIV. в. *Требње* је било доста значајан трг на Дубровачком Друму. Требињци су често, по одобрењу дубровачког кнеза и Већа Умољених, трговачким пословима долазили у Дубровник, па се неки и настањивали у Дубровнику, као што су и Дубровчани много пролазили преко требињског трга.⁵⁾ Неки *Дабужив*, чиновник цара Душана, био је завео да Дубровчани у Требињу плаћају на сваки товар по динар; али на молбу Дубровчана који одаслаше цару посланике чак под Сер, цар нареди да те царине више не буде.⁶⁾

У XVI. в. Турци на Требишњици подигнуше камени мост за прелаз путника и трговаца; у Требињу бејаше оловом покривен каравансерај за одмори склониште каравана.¹⁾

При крају XVII в., 1689. г., Млечићи продреше и у требињски котар, али га већ 1701 г. изгубише.²⁾

За време Турака Требиње је било главно место истоимене нахије, столица муфтије, кадије и нахиског управитеља.³⁾ Требињци су се занимали по мало транзитном трговином.⁴⁾

Из Требиња је друм ишао у место *Јасен*, преко планине Љубомира у село *Мириловић*, у *Билећ* (у спом. *Billechia*), где је у XVI в. био један велики каравансерај,⁵⁾ преко предела *Рудина* (у спом. *Rudene*, у народним песм. *Равис Рудине*) кроз басене *Трновицу* и *Корита* у долину *Црницу*.

1) Rad k. CXXIV c. 63. 78.
 2) Rad k. LIV c. 81, 123.
 3) Jukić, Bosan. Prijat. sv. III. Zagreb 1861 c. 38.— Sl. Bošnjak, Zemljopis i poviestnica Bosne. Zagreb 1851. c. 57-58 — A Boué, Recueil t. II. c. 204. Amédée Chaumette, Voyage en Bosnie dans les années 1807 et 1808. Paris 1822. c. 42. —
 4) J. Raskievicz Studien über Bosnien und die Herzegovina. Leipzig und Wien 1868 c. 110
 5) Rad k. CXXIV. c. 63

Десно од овога пута из Требиња у Црницу, у долини Горње Требишњице, у жупи Врму налазили се градићи *Клобук* и *Мичевац* који се спомињу у XIII—XV в.¹⁾

Црница. (у дубр. актима *Zerniça*, *Černiça*, *Zerniza*; у путоп. *Cernizza*, *Cernissa*, *Crnizza*, *Tzernitza*, *Serniche*). — У долини Црници још од 1380. г. била је царинарница и једна Дубровачка колонија. Ово се насеље са царинарницом називало такође Црницом.²⁾

Црница је била дубровачким караванима главна станица на путу из Требиња у Фочу.³⁾ У XVI. и XVII. в. Црница је била варошица насељења Турцима и Србима.⁴⁾

У близини Црнице налазио се град *Кључ*, где су често боравили Сандаљ, Херцег—Степан и његови синови.⁵⁾ Г. 1533. *Кључ* је био већ у развалинама.⁶⁾

(Наставиће се)
 1) Hstrassen c. 75. — Херцег Степан 13 Новембра 1462. г. пише: . . . „Over date mi tre castelli, el primo *Corobuch* (Клобук) el secondo *Mizevaz* li guali do castelli sono a confini de Ragusi, el terzo castello *Zarevina*, el gual e a confini de Dalmatia.“ Mon Speet. V. XXII. c. 228 — У Рачића *Clobuch* у Гундулића *Klobuk* е *Missevaz* Mon. Speet. v. XXV c. 221., 235., 246., 276., 320. Клобук се спомиње и у народним песмама.
 2) Hstrassen c. 75.
 3) Јб.
 4) Rad k. CXXIV. c. 78. — Starine k. XX c. 127. Марин Бици: „Arrivassimo guellaera a *Cerniza*, cita non molto grande, e aporta come le altre.“
 5) Hstrassen c. 75.
 6) Јб.